

***Ity tahiri-kevitra ity dia niarahana nanatontosana tamin'ny FNUAP
teo amin'ny lafiny ara-tekina sy ny famatsiam-bola***

NY LASY

Manavakany fikambanana skoto ary isan'ny mampilendalenda ny ankizy hiditra ho mpikambana ny “Lasy”. Afon-dasy sy aritory, lalao lehibe sy fiainana ankalamanjana! Izany no tsiriritin'ireo mbola tsy nilasy ary tsaroan'ireo efa nankafy izany.

Ankizy na tanora maromaro sy ny mpiandraikitra azy no miara-manapa-kevitra hiara-monina eny anivon'ny zava-boaary mandritra ny andro vitsivitsy araka ny fomba amam-panao skoto ka hilasy.

Mihoatra noho ny fizahan-tany na fialamboly amin'ny fotoam-pialan-tsasatra ny lasy. Amin'ny “Lasy” no afaka mampihatra indrindra ireo fomba fanabeazana ilofosany ny isan-tafika: midadasika ny tontolo ivelaran'ny Antily, mifanakaiky kokoa ny iray tarika sy ny mpiandraikitra ka afaka miaina izay nonofinofisiny nandritra ny taona izy ireo. Tsy vitan'ny mahaliana sy mahafinaritra fotsiny ny “Lasy” fa mampitombo fahaizana amam-pahalalana sady mandrafitra ny toetra amam-pihetsiky ny ankizy sy ny tanora koa.

Fivoahana latsaky ny 3 andro (72 ora) kosa no antsoina hoe “antsaha”. Fanomanana ny lasy ny an-tsaha. Tsy dia hentitra tahaka ny momba ny lasy ny fepetra sy ny fitsipiky ny an-tsaha fa anjaran'ny mpiandraikitra tafika sy ny mpanampy azy ary ny tonia no mandanjanja izay tokony hatao ary eo amin'ny filan-kevitra no anaovana izany.

Tsinjovina tsy hifanindry amin'ny raharaham-piangonana (paka, fetim-piangonana...) ny an-tsaha.

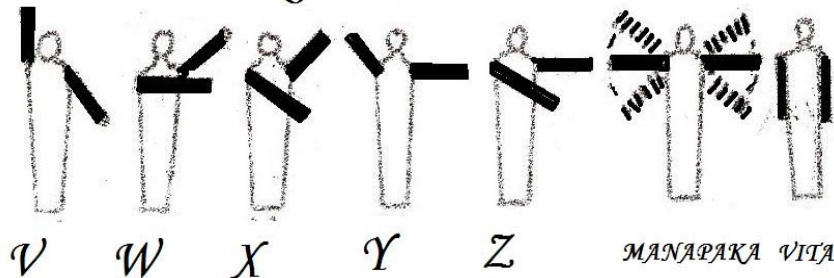
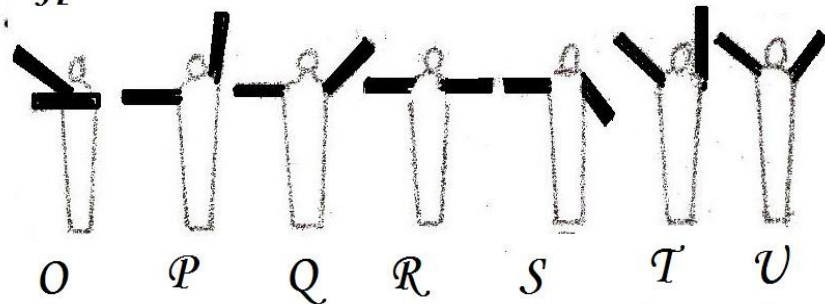
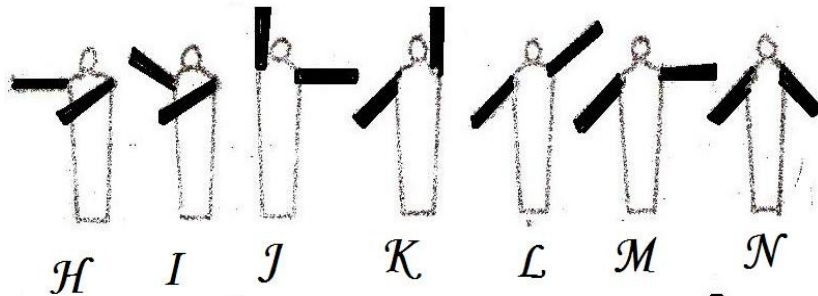
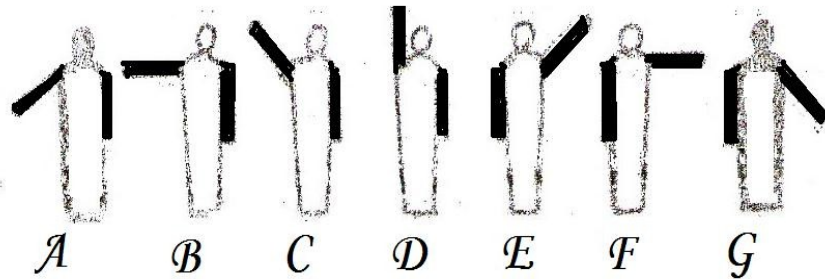

Litera	Kaody	FIATONA		Litera hafa	
A	•-	[•]	•-•-	ä, æ	•-•-
B	-••	[.]	--•--	à, â	•-•-
C	-•-•	[?]	•-•-	ê, ç	•-•-
D	-••	[']	•-•-•	ch	----
E	•	[!]	-•-•- na •-•-• ???	ð	•-•-
F	••-	[/]	-•-•	è	•-•-
G	--•	[()]	-•-•-	é	•-•-
H	•••	[&]	• ••	ê	--•-
I	••	[:]	--••	ê	•-•-
J	•---	[;]	-•-•-	î	•-•-
K	-•-	[=]	-••-	ñ	--•-
L	•••	[•/•]	-•-•	ö, ø	----
M	--	[-]	-••-	ê	•-•-
N	-•	[_]	•-•-	p	•-•-
O	---	["]	•-•-		
P	•-•-	[\$]	•-•-	> [@]	•-•-
Q	--•-	Isa			
R	••	0	-----	5	••••
S	••	1	•-•-	6	-•••
T	-	2	•-•-	7	--••
U	••	3	••-	8	•-•-
V	••-	4	••-	9	•-•-
W	•-•	Kaody voatokana			
X	-•• (teboka 8)		diso	
Y	-•-•	+, AR	•-•-	Tapitra (Faran'ny hafatra)	
Z	--••	@, VA	••-•-	Farany (Faran'ny fifandraisana)	
		AS	•-••	Miandry	
		BT	-••-	Elanelana	
		SOS	••-•••	Vonjy taitra iraisam-pirenena	

FIFANDRAISANA - SEMAPHORE

Raha tianao ho tomombana ary ny lasy tarihinao dia meteza mamaky ireto torolalana ireto.

1 Ny fanomanana ny lasy

2 Ny firafitry ny “Lasy”

3 Ny antoky ny “Lasy”

4 Ny fitantanana ny “Lasy”

5 Ny fanentanana ny “Lasy”

6 Ny vondron-dasy

7 Ny singa fito fanabeazana skoto sy ny lasy

Eny an-dasy?

Ahazoana milalao sy mifaninana toy ny eny an-kianja.

Ahitana fahafahana sy fahalalana toy ny eny an-dalam-be.

Amantarana zava-baovao toy ny any an-tsekoly.

Ahatsapana fifamatoran'ny ray aman-dreny sy zanaka, firahalahan'ny mpiray tampo toy ny ao amin'ny ankohonana.

Fa mihoatra noho izany!

Lahasa hanabeazana sy ibeazana no ifaninana.

Sehatra lehibe eo anivon'ny zavaboary no iriariavana.

Tsy mila mianatra lesona na adinina fa iainana ny zavatra dia hay sy fantatra

Ankohonana vaovao manampy ilay efa mahazatra no miara-miaina sy itokiana.

Noho izany:

Ny lasy no fitaovana mahomby indrindra amin'ny fampivoarana haingana sy maharitra ny ankizy sy tanora.

1 Ny fanomanana ny lasy

Tanjon'ny tafika rehetra ny hilasy. Fantany manko fa ny lasy no ahafahana miaina ny tena skotisma. Vao manomboka ary ny taom-pikatrohana dia efa miomana ho amin'ny lasy izy. Kendrena ny hahatomombana na ny hoenti-manana sy ny fanomanan-tena ho amin'ny fiainana an-dasy.

1_1 Fanomanana ny hoenti-manana

Fanomanana ny ho teti-bola

Raha ny hoenti-manana no resahina dia ny teti-bola no tsy maintsy hiaingana. Izany hoe: ny vinavina momba ny vola hiditra sy hivoaka. Io no ahafantarana ny vola ilaina ka ijerena izay fomba ahazoana azy.

Teti-bola

Vola hiditra

Saran-dasin'ny mpilasy tsirairay:

Fandraisana anjaran'ny diosezy, Faritra, Fivondronana, Tafika:

Fanampiana samihafa:

Fitambaran'ny vola hiditra

Vola holaniana

Vary:

laoka :

ody ambavafo:

voankazo:

fanafody:

fitaovana ilaina amin'ny lahasa:

fitaterana:

fandaniana samihafa:

fitambaran'ny vola mivoaka :

fitambaran''ny vola holaniana

Sonian'ny mpiandraikitra Fitantanana.

NY TSONGO DIA

NY MARIKA SY FOMBA Hafa Fampiasana Azy

HAINGANA				
LALAN-KALEHA				
TSY AZO ALEHA				
LOZA				
RANO FITSOTRO				
RANO TSY FISOTRO				
HAFATRA				
LALAN-TSAROTRA				
ANDRASO ETO				
TAPITRA				
FANDRIAMPANALEMANA				
TSY FIFANARANA / TSY MILAMINA				
MISARA-DIA				
ATY NY LASY				

7_6 Ny fiainana an-tarika

Araka ny voalaza dia manana ny fiainany ny tarika tsirairay, manana ny fifandaminanany izy, tsy maintsy manaja izany ny mpitantana ny lasy, miaraka misondrotra ny iray tarika amin'izay ataony. Izy miaraka matory, miaraka mahandro, miaraka misakafo, miaraka manao ireo lahasa isan-karazany dia mifamatotra tokoa. Tsy maintsy mahazo ny anjarany anefa ny isam-batan'olona ao amin'ny tarika.

7_7 Ny lalàna sy ny velirano

Ilaina ny fifampifehezana raha te hanorina fiarahamonina vanona. Ny lalàna sy velirano no mitantana ny fiarahan'ny Antily ary mandravona ny soa toavina ao amin'ny fikambanana. Ny lasy dia sehatra ahazoana manazatra ny beazina hiaina araka ny lalàna sy ny velirano antily. Ny fandrafetana fifampifehezana ao an-dasy dia fambaran' ny fahazoan'ny beazina ny lalàna sy ny velirano.

Alfabe Iraisam-pirenena « Phonetic Alphabets of the World »

Letter	NATO & International Aviation	British Forces 1952	RAF 1942-43	Telecom B	British A or International	NY Police	French	German	Italian	Spanish
A	Alfa	Abel	Apple	Alfred	Amsterdam	Adam	Anatole	Anton	Ancona	Antonio
À							Arger			
B	Bravo	Baker	Beer	Benjamin	Baltimore	Boy	Berthe	Berta	Bologna	Barcelona
C	Charlie	Charlie	Charlie	Charles	Casablanca	Charlie	Célestin	Căsar	Como	Carmen
Ch							Charlotte			Chocolate
D	Delta	Dog	Dog	David	Denmark	David	Désiré	Dora	Domodossola	Dolores
E	Echo	Easy	Edward	Edward	Edison	Edward	Eugène	Emil	Empoli	Enrique
È							Emile			
F	Foxtrot	Fox	Freddy	Frederick	Florida	Frank	François	Friedrich	Firenze	Francia
G	Golf	George	George	George	Gallipoli	George	Gaston	Gustav	Genova	Gerona
H	Hotel	How	Harry	Harry	Havana	Henry	Henri	Heinrich	Hotel	Historia
I	India	Item	In	Isaac	Italia	Ida	Irma	Ida	Imola	Inés
J	Juliet	Jig	Jug/Johnny	Jack	Jerusalem	John	Joseph	Julius	I lunga	José
K	Kilo	King	King	King	Kilogram	King	Kléber	Kaufmann	Kursaal	Kilo
L	Lima	Love	Love	London	Liverpool	Lincoln	Louis	Ludwig	Livorno	Lorenzo
Li										Llobregat
M	Mike	Mike	Mother	Mary	Madagascar	Mary	Marcel	Martha	Milano	Madrid
N	November	Nan	Nuts	Nellie	New York	Nora	Nicolas	Nordpol	Napoli	Navarra
N										Noño
O	Oscar	Oboe	Orange	Oliver	Oslo	Ocean	Oscar	Otto	Otranto	Oviedo
Ö								Ökonom		
P	Papa	Peter	Peter	Peter	Paris	Peter	Pierre	Paula	Padova	Paris
Q	Quebec	Queen	Queen	Queen	Quebec	Queen	Quintal	Quelle	Quarto	Querido
R	Romeo	Roger	Roger/Rober	Robert	Roma	Robert	Raoul	Richard	Roma	Ramón
S	Sierra	Sugar	Suga	Samuel	Santiago	Sam	Suzanne	Samuel	Savona	Sábado
Sch								Schule		
T	Tango	Tare	Tommy	Tommy	Tripoli	Tom	Thérèse	Theodor	Torino	Tarragona
U	Uniform	Uncle	Uncle	Uncle	Uppsala	Union	Ursule	Ulrich	Udine	Ulises
Ü								Übermut		
V	Victor	Victor	Vic	Victor	Valencia	Victor	Victor	Viktor	Venezia	Valencia
W	Whisky	William	William	William	Washington	William	William	Wilhelm	Washington	Washington
X	X-ray	X-Ray	X-ray	X-ray	Xantippe	X-ray	Xavier	Xanthippe	Ics	Xiquena
Y	Yankee	Yoke	Yoke/Yorke	Yellow	Yokohama	Young	Yvonne	Ypsilon	York	Yegua
Z	Zulu	Zebra	Zebra	Zebra	Zürich	Zebra	Zoé	Zeppelin	Zara	Zaragoza

Fivorian'ny ray aman-dreny

Vao manomboka ny taom-pikatrohana dia tsy maintsy mamory ny ray aman-dreny ny fivondronana. Kendrena amin'izany ny hanazava ny momba ny skotisma, ny momba ny fanabeazana ny ankizy sy tanora, fa indrindra ireo lahasa kasaina hatao mandritra ny taona. Ny lehibe indrindra amin'ireny dia tsy maintsy ny lasy. Ho tsapan'izy ireo fa tsy tefy maika akory ny lasy fa efa nomanina am-bolana maro. Izy ireo koa olon-kandrindrana ka tsy azo anafenanana loha sola. Ny ray aman-dreny tokoa no tsy maintsy handray anjara lehibe amin'ny saran-dasy koa tsara raha miomana dieny mialoha izy ireo. Mety hahita fomba hahazoana famatsiana, na hanana hevitra momba ny toerana hilasiana, na hanamora ny fampiraharohana amin'olona ihany koa izy ireo.

Fizotran'ny fivorian'ny ray aman-dreny manomboka ny taom-pikatrohana

Ora	lohavitra	Tompon'andraikitra
9	Fanokafana, vavaka	Mpiandraikitra 1°
9. 5'	Fampahafantarana ireo tompon'andraikitra ao amin'ny fivondronana, Fanolorana ny lahadinika	Tonia
9. 10'	Fampahafantarana momba ny skotisma sy ny fanabeazana ao amin'ny sampana	Mpiandraikitra 2°
9. 30	Fanolorana ny soritr'asa mandritra ny taona	Mpiandraikitra 1°
9. 40	Fanazavana momba ny lasy	Mpiandraikitra 2°
10	Ady hevitra momba ny andraikitra ny ray aman-dreny eo amin'ny fanabeazana	Tonia
10. 15'	Ady hevitra momba ny fitadiavam-bola ho an' ny tafika	Mpiandraikitra 1°
10. 30'	Famaranana: famintinana ny hevi-dehibe raikitra nandritra ny fivoriana. Vavaka	Tonia

Tandremo tsara fa:

- Toerana malalaka ahazoan'ny mpivory aina tsara no fidina anaovana fivoriana
- Raketina na-tsoratra ny fizotran'ny fivoriana: mpiandraikitra 3° no manatanteraka izany raha misy na ifandimbiasan'izay tompon'andraikitra eo.
- Misy taratasy fanamarinana ny tonga fenoin'ny mpivory anarana, anaran'ny zanany antily, adiresy sy telefona
- Atomboka sy faranana ara-potoana ny fivoriana.

Fampiraharaha amin'ireo mety hamatsy vola

Ny fivoriana'ny ray aman-dreny dia efa dingana iray ahitana izay ho mpamatsy vola nefa ny filan-kevi-pivondronana koa dia afaka mitily izany amin'ireo mpiray paroasy, na malalantanana ao an-tanàna, na mpitondra isan'ambaratonga, fa indrindra ny SAIM.

Fikarohana fitadiavam-bola

Tsy afaka mionona amin'izany anefa fa tokony hiaroka fomba hafa hahazoana vola koa : asa tanana amidy amin'ny Noely na Paka, fampisehoana, na asa an-tselika. Samy azo anatevenana ny tahirim-bolan'ny fivondronana, na tafika, na tarika ireny.

7_3 Ny fison-drotana isam-batan'olona

Fotoana tena anehoan'ny beazina ny maha izy azy ny lasy. Tontolo tsy mahazatra no atrehiny. Tsy maintsy arindrany araka izany ny fomba fiainany. Maro ireo zavatra nomena azy nandritra ny taona ka amin'ny lasy vao tena hitany ny ampiasany azy. Ahazoan'ny beazina manao ireo dingana hisondrotany araka izany ny lasy ary manosika azy hiaroka ny tsaratsara kokoa. Koa mety raha any an-dasy no atao ny lanonana momba ny dingana. Ary ny fisian'ny dingana any an-dasy dia handrefesana ny fahombiasan'ny lasy.

7_4 Ny tontolon'ny nofy sy eritreritra

Ny lasy dia tsy maintsy lokoina amin'ny tontolon'ny nofy sy eritreritra. Manome endrika ny lahasa sy mandrisika ny beazina izany. Miainga amin'ny vokatra hotratrarina ara-panabeazana ny tontolon'ny nofy sy eritreritra ary ny lahasa rehetra sy ny fomba fiaina any an-dasy dia mifandray amin'izany hatrany. Ohatra: ny nosin'ny ranomasimbe Indiana no tontolon'ny nofy sy eritreritra: ny tarika tsirairay dia nosy iray, miezaka hahalala momba io nosy io ny tarika: ny sakafony, ny fitafiny, ny sainany, ny sarintaniny sns samy manangona ny iray tarika fa....manampy azy amin'izany ny mpitarika ny lasy.

7_5 Ny fifandraisan'ny mpanabe sy beazina

Tsy misy fotoana maharitra sy ahafahan'ny mpanabe manakaiky ny beazina toy ny any an-dasy. Eo no tena miasa ny fanabeazana ka izany no andrisihana ny ankizy rehetra hilasy. Tsy manampy fotsiny amin'ny lahasa ny mpanabe fa miezaka hahalala bebe kokoa ny beazina ary miara-dalana aminy.

7 Ny singa fito sy ny lasy

Ho famaranana ny boky dia asehontsika fa eny an-dasy no afahana indrindra mampiasa ireo singa fito mandrafitra ny fanabeazana skoto.

7_1 Ny fiainana anivon'ny zavaboary

Ny zavaboary no sehatra heverin'ny mpamorona ny skotisma fa ahafahana indrindra mampivoatra ny maha olona. Amantarana ny tena fototra izy, isedrana ny fahazakan-tena, andranitana ny finiavana. Be fitiavana ny olona miaina eny anivon'ny zavaboary, tsy mivadika amin'ny namany ka azo antoka. Ny eny anivon'ny zavaboary no ambaran'i Baden Powell fa sady “toerana fivavahana, no toerana fanaovana andrana, no toerana fiarahan'ny mpinamana”

Hafa ny herin'ny masoandro sy hatsiaka any an-dasy, hafa ny fisetrana ny orana sy rivotra fa tsy toy ny any an-trano. Ny fikarohana ny biby sy zavamaniry, ny fitetezana ny ala ny havoana sy lohasaha miaraka amin'ny namana, dia sady mampitombo fahalalana no mampivelatra ny saina mam-panahy. Ary ny fahafantarana ireny dia misarika hidera ny mpahary ho tia sy hanaja ny zavaboarin'Andriamanitra.

Ny fomba tsotra sy mahomby indrindra entin'ny Antily miaro ny tontolo iainana ary dia ny filasiana

7_2 Ny fanabeazana amin'ny alalan'ny asa

Maro ny raharaha atao any an-dasy fa betsaka koa ny lahasa hafa mahaliana sy mahafinaritra. Misy fotoanany ny fanaovana lakozia, ny kojakon-tokantrano, sy ny fanorenana fa tsy azo hadinoana koa ny lahasa lehibe sy ny asa ho an'ny fiaraha-monina Ireny rehetra ireny avy dia tanterahina sy iainana, hita ny vokany ary lasa traikefa ho an'ny tarika sy ny ankizy tsirairay.

1_2 Fanomanan-tena amin'ny fiainana an-dasy

Ny lahasa rehetra atao mandritra ny taona dia mikendry ny hahatomombana ny lasy avokoa.

Ny fanorenana : (fiche vona...)

Tsy tokony hanavao intsony amin'ny ny fanorenana ny mpilasy fa efa misy an-tsaha na faran-kerinandro na fivoriana nanamasahana ireny. Azo atao ny manazatra ny ankizy hanao ny vona isan-karazany any am-pivoriana fa amin'ny faran-kerinandro no tena mampihatra azy. Efa afaka manangana lay na kitrano ny beazina amin'ny faran-kerinandro na dia iray alina ihany aza no hatory any. Maro be koa ny zavatra hafa azo atao hatramin'ny fikajiana ny hazo, ka hatramin'ny fijerena ny fitsokan'ny rivotra sy ny dian'ny masoandro mba ho tsara fikendry ny fitodiky ny lay.

Ny fiainana anivon'ny zavaboary

Tena ilaina tokoa araka izany ny famantarana ny toetr'andro ary azo atao ny maminavina izany araka ny lokon'ny rahona sy ny masoandro. Mahaliana koa ny mamantatra ny kintana amambolana manavaka ny skoto. Manan-jara ireo akaikin'ny foibe famantarana ny toetry ny andro na ny fandinihana ny lanitra satria afaka mandeha mitsidika any hampitombo ny fahalalany ny Antily. Afaka mizara ny azony avy eo.

Ny zava-maniry sy ny biby amam-borona dia samy natao hanamora ny fiainana sy ho naman'ny olombelona. Koa izay te ho havan'ny zavaboary dia tsy maintsy mahafantatra azy aloha. Mandavan-taona ny Antily dia efa tokony hifanerasera sahadry amin'ny zavaboary ary handalina ny zava-pantany any an-dasy.

Ny lalao lehibe

Fampiharana sady fanombanana izay azo mandritra ny taona ireo lahasa atao mandritra ny lalao lehibe. Koa ireny lahasa madinika toa miparitaka ireny no avondrona amin'ity lalao ity.

SORITRASA HO FANOMANANA LASY

FOTOANA ANATANTERAHA NA	ASA TANTERAHINA	TOMPON'ANDRAIKITRA
Septambra	Filankevi- pivondronana	Tonia
Oktôbra	Fivorian'ny ray aman-dreny	Tonia
Novambra	Antsaha 1	Mpiandraikitra
Desambra	Fitadiavam-bola 1	Mpiandraikitra
Zanvie	Filankevity ny tafika	Mpiandraikitra
Fevrie	Antsaha 2	Mpiandraikitra
Marsa	Filankevi- pivondronana	Tonia
Avrily	Fivorian'ny ray aman-dreny	Tonia
Mai	Fitsidihana toerana	Mpiandraikitra
Jiona	Fitadiavam-bola 2	Tonia sy ray aman-dreny
Jolay	Milasy	Mpiandraikitra

Ny fitantanana

Tafika maromaro iray sampana no manao vondron-dasy. Filohan-tsampana no tompon'andraikitra voalohany mitarika ny lasy ary manampy azy ireo mpiandraikitra isaky ny tafika. Tsy azo hadinoina fa maro kokoa ny mpilasy ka tsy maintsy hentitra kokoa ny fitantanana amin'ny vondron-dasy

Toy ny lasy rehetra dia misy tompon'andraikitra ny famatsiana, ny fifandraisana, ny fanentanana, ny fanabeazana ny vondron-dasy.

Ny loha hevitra mitantana ny lasy hisintonana ny vokatra hotratrarina dia atao mazava tsara ary efa hiomanan'ny mpilasy rehetra.

Hajaina ny tarika tany amin'ny tafika niaviana fa ny tafika kosa tsy miaraka intsony. Mety hifanakaiky zoro izany ny tarika roa avy amin'ny tafika samy hafa.

Ny toerana

Araka ny maha vondron-dasy azy dia tsy maintsy lehibe mahazaka ireo mpilasy rehetra ny toeram-pilasiana ary misy ny antoka rehetra momba izany. Toy ny lasy rehetra dia miavaka ny zoron'ny tarika. Ny toerana fitantanana ny lasy kosa iombonan'ny be sy ny maro ka kendrena ho afaka mandray olona maro sy ivezivezena.

6 Ny vondron-dasy

- Ny antony
- Ny firafiny

Ny antony

Indraindray misy tafika tsy manana mpiandraikitra ampy fiofanana afaka hitarika sy hiantoka lasy. Tsy tokony hanakana ny tafika hilasy izany fa afaka manao vondron-dasy ny faritra.

Indraindray koa misy tafika tsy ampy isa. Manome aina ny lasy anefa ny hamaroan'ny mpilasy indrindra raha mbola kely taona ny beazina. Tafika telo na efatra mitovy sampana ohatra raha afaka miaraka dia hanafana kokoa ny lasy.

Misy koa tafika maromaro te hiaraka hilasy fotsiny. Fomba amam-panaon'ny skoto ny fihaonam-be na iraisam-pirenena izany, na ao anatin'ny firenena na isam-paritra. Fanabeazana ny ankizy hahay hiara-monina ireny, hifampizarana na fomba na fahaizana amam-pahalalana.

Vondron-dasy no ilazana ny lasy iombonan'ny tafika vitsivitsy iray sampana ao amin'ny fari-piadidiana iray. Eo amin'ny filan-kevi-panabeazan'ny faritra na diosezy no anapahana hevitra fa hanao vondron-dasy ny sampana iray ao aminy. Sady manampy ny mpiandraikitra amin'ny fiofanany izany no afahan'ny beazina mifanerasera.

Ny firafitry ny vondron-dasy

- Ny fitantanana
- Ny tarika
- Ny toerana sy ny fanorenana
- Ny fotoana sy ny faharetany

Miandrindra lasy avokoa izany na fivoriana na an-tsaha na faran-kerinandro ary tokony hampilendalenda ny mpikambana ny atao rehetra amin'ireny. Ny lasy tsara fanomanana no lasy mahomby indrindra satria sady mampiseho ny tena maha izy azy ny ankizy no afaka mampivoatra azy ihany koa. Manimba ny beazina sy ny fikambanana kosa ny lasy tefy maika.

SEHATRA	VOKATRA HOTRATRARINA
Fivondronana	Misy tolo-kevitra momba ny toerana sy fotoana hanaovana lasy Voahomana ny fivoriana ny ray aman-dreny
Fivondronana	Fantatry ny ray aman-dreny ny atao hoe lasy Fantany ny andraikiny amin'ny fanatanterahana izany
Tafika: ankalamanjana	Afaka manavaka ireo singa ao amin'ny zoron'ny tarika ny beazina tsirairay
Paroasy, fokontany ...	Mahavory ny antsaky ny vola ilaina amin'ny lasy ny tafika
Tafika	Mamaritra ny toerana haleha, mitsinjara andraikitra momba ny dia: toerana, fitaterana, taratasy,
Tafika (ankalamanjana)	Mahamasaka sakafo ny tarika tsirairay
Fivondronana	Tombana antsasan-dalana: mamaritra ny vita sy ny tsy vita, maritsy ny fomba fiasa
Fivondronana	Mampita ny zava-bita: mametraka ny fiaraha-miasa
Tafika toeram-pilasiona)	Voatsidika ny toerana, ny manam-pahefana ao amin'ny fiangonana sy fiaraha-monina. Voaray ny hafatra nataon'izy rehetra
Fivondronana	Feno ny vola banga voahitsy ny teti-bola
Tafika	Milasy araka ny tokony ho izy ny tafika

2 Ny firafitry ny “Lasy”

Ireo singa mifamatotra mahatomombana ny lasy no tiana ambara.

Tsy maintsy kajiana tsara ny tsirairay amin'ireo, ary tsy maintsy miara-miasa izy rehetra, tsy inona izany fa:

- Ny tarika
- Ny toerana sy ny fanorenana
- Ny fotoana sy ny faharetany

2_1 Ny tarika

Fiaraha monina fototra ao an-dasy ny tarika koa manana ny toerany manokana izy. Samy mitana andraikitra ny tsirairay ao anatin'ny tarika ary miombona hanatontosa ny adidy aman'andraikitra omena ny tarika. Na ny lalao na ny sakafo na ny fanapahan-kevitra dia atao an-tarika avokoa nefa ny fivoaran'ny iray tarika dia tsy maintsy manome vahana ny fivoaran'ny tsirairay. Fifankatiavana, firaisankina, fiaraha-miasa no filamatry ny isan-tarika hany ka mifampitsimbina sy mifanavotra ary mifanampy izy.

Hitohy izany mandavan-taona ary hihamafy hatrany isaky ny lasy.

Manana ny mpitarika azy ny tarika izay sady manao izay hampilamina ny ao anatin'ny tarika no mampandroso azy. Izy koa no misolontena ny namany any amin'ny filan-kevitra ny lasy: anjarany ny mitondra ny hevitra sy hetahetan'ny mpiray tarika aminy ary koa mandray anjara amin'ny ady hevitra miaraka amin'ireo mpitantana ny lasy.

Tsinjaraina kosa ny andraikitra hafa ivelomana ao an-dasy toy ny fandrahona, ny kitay sy ny rano, ny fanadiovana, ny fanentanana sy ny fifandraisana sy ny hafa azo hanabeazana...

Ho an'ny ao an-toerana

Tsy ho tanteraka ny lasy raha tsy nanome lalana hilasy ny mponina sy ny manam-pahefana isan-tokony. Mety ho nanampy ny lasy koa amin'ny fomba samihafa izy ireo. Tsy maintsy iasaorana izy noho izany.

Azo atao ny manasa azy amin'ny afon-dasy mamarana ny lasy na koa amin'ny famoriana alohan'ny handaozana ny lasy. Isaorana izy ireo amin'ny kabary ataon'ny filohan'ny lasy fa tsy hadinoana koa ny mandefa taratasy fisaorana na fanomezana fahatsiarovana kely ho azy rehetra.

Fankasitrahana ny ao an-toerana koa ny famelana toerana madio sy milamina aorian' ny lasy, izany hoe:

- Vonoina avokoa ny afo rehetra
- Totofana avokoa ny lavaka natao rehetra
- Alamina avokoa ny hazo nampiasaina rehetra fa tsy

simbasimbaina fotsiny.

“Aoka ho toy ny novantaninareo ihany ny toerana avy nilasianareo ary ho feno fankasitrahana anreo ny mponina” Baden Powell

Mampivoatra ny loha tarika ny filan-kevitra satria mandranitra ny fahaizany mandresy lahatra, ahatsapany tena ho tompon'andraikitra ny tariny sady itokisan'ny mpiandraikitra. Hiezaka hihaino ny hafa izy mba hahatonga hafatra sy hahazaka ny andraikiny. Tokony handalo ny andraikitra loha tarika ny beazina rehetra, ka ifandimbiasana io andraikitra io.

Ny filan-kevitra:

Milaza : Milaza ny hetahetany sy ny filany ny loha tarika.

Milaza ny fahitany ny toe-javatra ny mpitarika ny lasy

Mihaino: mihaino ny ambaran'ny loha tarika ny mpitarika ny lasy.

Mihaino izay ambaran'ny mpitarika ny lasy ny lohan-tarika.

Miady hevitra: miady hevitra ny loha tarika sy ny mpitarika ny lasy momba izay hahombiazan'ny lasy.

Manapa-kevitra: manapa-kevitra ny loha tarika sy ny mpitarika ny lasy.

Mifandanja ny isan'ny olona: olona 2 avy amin'ny mpitarika ny lasy olona 2 isaky ny tarika

Ny fankasitrahana

-Ho an'ny mpilasy

Niezaka nanatontosa lasy mahaliana sy mahafinaritra isika fa tsy mora na ny fanomanana na ny fanatanterahana azy. Na nisy aza ny fifaliana nisy ihany koa ny fahasahiranana.

Raha vita ary ny lasy dia ilaina ny fankasitrahana ny mpilasy rehetra. Fisaorana noho ny ezaka vita sady fanamby hanohizana ny fiarahana izany.

Ny fandraisana ny beazina hisondrotra amin'ny dingana manaraka no lehibe indrindra amin'ny fankasitrahana azy. Anisan'ny fambaran' ny fahombiazan'ny lasy ny fisian'ny dingana tany an-dasy. Mampiasa ny fahaizany eto ny mpiandraikitra hanaovany lanona tsotra sy mampihetsi-po hotadidin'ny beazina mandritra ny fiainany.

Ankoatra izay dia azo atao koa ny mamalifaly ny ankizy amin'ny hira sy korana ary sakafo miova kely amin'ny mahazatra.

Ny andraikitra ny loha tarika

- mandamina ny mpiray tarika
- mampandroso ny tarika
- misolotena ny tarika
- miady hevitra amin'ny mpitarika ny lasy

Ny fitsinjarana andraikitra ao anaty tarika

- vavaka
- sakafo
- fahadiovana
- fanentanana
- fifandraisana

Misolosolo ny andraikitra ny tsirairay ao an-dasy. Samy maka andraikitra ivelomana na ny loha tarika aza

2_2 Ny toerana

-Ny halavirana

Miankina amin'ny zara taona ny halaviran'ny toerana satria tsy tsara entina lavitra ny ankizy mbola kely taona noho ny fahasahiranana mety haterak'izany. Raha fotoana fohy koa no hilasiana dia tsy tokony handeha lavitra loatra fa lany andro eny an-dalana ny mpilasy. Tsy azo hadinoina koa fa arakaraka ny mahalavitra ny toerana no mahalafa ny saran-dalana.

Maro anefa ireo zaza malagasy no tsy mba ho afaka handeha lavitra ka ny lasy no mety hamantarany ny Nosintsika. Lanjalanjaina tsara izany ny famaritana izay toerana haleha: hahavizana ny ankizy ve ny dia ka tsy hisy intsony lahasa azo atao avy eo? Misy zavatra mahaliana ve ny toerana nofidiana ka na lavitra aza dia tsara ihany ny mankany? Ny lahasa tiana hatao koa mety hamaritana ny toerana tiana haleha. Anontaniana hatrany ny Antily ary miara-manapaka ny amin'izay toerana haleha ny tafika iray manontolo.

-Ny toeram-pilasiana

Misy lafin-javatra efatra atao an-tsaina raha hifidy toerana hilasiana: ny rano, ny tsena, ny kitay, ary ny fandriampahalemana. Mampihena be dia be ny fahasahiranana ny fisian'ireo zavatra efatra ireo fa miantoka ny hanina hohanina sy ny fahasalaman'ny mpilasy ary ny filaminan-tsaina.

Mila fitandremana ny rano sy ny antsana fa sahisahy sy tia manandrankandrana ny ankizy. Ny lolobobo sy ny mandomando kosa sakaizan'aretina.

Tsara raha tany fantatra tompo no ilasiana ka ierana aminy ny fampiasana azy mandritra ny lasy: misy antoka amin'izay ny fifandraisana amin'ny manodidina.

Maro loatra ny doro tanety sy doro ala ankehitriny. Mba tsy ho avy amin'ny Antily milasy no hahatonga ireny dia ireto ny fitandremena tsy maintsy atao:

- Aza atao amin'ny toerana talakin-drivotra ny afo sao miparitaka ny lelafo
- Halaviro ny hazo kesika na ireo hazo mora mirehitra raha hamelona afo
- Asio vato manodidina ny afo sao mandray rehitra ny bozaka
- Asio rano akaikin'ny afo hamonoana azy raha sanatria mihanaka ny afo
- Asio mpiambina lalandava ny afo mirehitra
- Vonoy tsara ny afo raha vita ny ilana azy: lemo aloha dia totofy avy eo
- Fantaro fa mampiredareda ny afo ny vakin-tavohangy sy ny potisigara ka aza aparitaka akaikin'ny afo
- Raha sanatria misy fahamaizan'ny akanjo: fadio ny mihazakazaka fa ny mikodiadia amin'ny tany no mety.

Ny aritory: Alohan'ny atoriana dia fomba ny miresadresaka na ny mifampitantara zavatra, na mihirahira: omena fotoana ny beazina anaovany izany malalaka isan-kariva.

Azo atao koa ny manararaotra io fotoana io handalinana loha hevitra iray: ohatra ny “alina”, ka manomana hira, na hevitr'olona, na vavaka, na angano momba izany ny mpiandraikitra na ny loha tarika dia izay no ifanakolazana. Azo atao isan-tarika na iombonan'ny tafika manontolo ny aritory.

Ny filan-kevitra: ny atao amin'ny filankevitra dia: manombana ny andro, sy mandray ny hetahetan'ny mpilasy, ary manapa-kevitra. Manazava ny andro manaraka sy manome toro marika, fitondrana ny olana mety hitranga any amin'ny tarika any ny filan-kevitra, ary farany ilazana vaovao koa ao. Misy dingana maromaro mba hahatongavana amin'izany.

-Fivorian'ny tarika: eo ny beazina tsirairay no milaza ny heviny, ary ny loha tarika kosa manangona izay voalaza hoentiny any amin'ny filankevitry ny lasy.

-Ny loha tarika sy ny mpitantana ny lasy: milaza izay voarainy tany amin'ny tarika ny loha tarika, ny mpitarika ny lasy kosa mihaino dia milaza ny heviny avy eo. Farany aroso ny ady hevitra, dia manapa-kevitra ny rehetra.

-Ny mpitantana ny lasy: mandinika ny fizotran'ny andro fa indrindra izay voalazan'ny beazina ny mpitantana ny lasy: ny olana sy ny vaha olana, ny mety sy tsy mety teo amin'ny fitantanana, fanentanana, fifandraisana....avy eo mamaritra sy manomana ny andro manaraka

Ohatra Afon-dasy

Loha hevitra: ny fitaterana ao Antananarivo ao:

Vokatra hotratrarina: hampita hafatra momba ny fanarahana ny lalàn'ny fifamoivozana, haneho ny fandinihana ny fihetsiky ny olona eny an-dalana ary koa haneho talenta.

Toro marika ho an'ny mpilasy: samy mampiseho ny fihetsika, ny fiteny, ny fitafin'ny olona entina sy mitondra ireo fitaovam-pitaterana ny isan-tarika, ka samy mifidy izay tiany izy : posiposy sy ireo enti-tanana, bisikleta, taxibe, taxi, 4 X 4....

Afaka manao hira mifanentana amin'izany, na manova hira hifanentana amin'ny loha hevitra, na manao kabary sy lahateny, na hatsikana, na seho hafa ...

Fizarana andraikitra:

Ny mpitantana ny lasy sy ireo loha tarika no mifampizara andraikitra hahatomombana ny afon-dasy. Misy dimy amin'ny ankapobeny izy ireo, fa misy azo atambatra hosahanin'ny olona iray:

- **ny sehatra:** mandamina, mampihaingo ny toerana hahafinaritra: manome laka ny mpisehatra, mahafapo ny mpijery ary azo antoka.

- **ny afo:** miantoka fa ampy ny kitay ary mirehitra araka ny tokony ho izy, voaaro amin'ny rivotra ny afo ka tsy atahorana hiparitaka ny pitik'afo. Misy rano koa efa vonona eo hamonoana ny afo.

- **ny fandaharana ny seho:** efa nahita amin'ny ankapobeny ny zavatra hasehon'ny isan-tarika ka mandahatra izay seho malefadefaka hialoha ireo maredona, ary mihamalefaka indray avy eo. Manomboka ara-potoana ny afon-dasy ary tsy lava loatra fa eo amin'ny adiny 2 eo raha ela, indrindra raha manasa olona.

- **ny fanentanana sy fanolorana:** manolotra sy manome aina ny lanonana, mampiditra ny seho tsirairay, manentana eny anelanelany eny, miantoka ny fandraisan'ny mpijery anjara, misaotra ny mpijery rehefa mirava.

ny fanasana: miandraikitra ny fanasana ny olona ao an-tanàna, sy ny fametrahana azy ary ny fandehanany rehefa mirava.

-Ny fampiasana ny toerana

Lafiny efatra no tsy maintsy hita any an-dasy, miankina amin'ireo ny fahalavorarian'ny fiainana an-dasy. Asongadino tsara ary ny toerana momba ny torimasosy, ny sakafo, ny fahadiovana, ny fivoriana ary indrindra ny fivavahana.

Misy amin'ireo iombonan'ny mpilasy rehetra ary misy koa ireo voatokana ho an'ny tarika tsirairay.

- **Ny torimasosy:** miara-matory hatrany ny isan-tarika na an-trano izany na anaty lay na anaty kitrano. Indraindray efitra iray no atorian'ny tafika iray manontolo, ny tarika tsirairay anefa tsy maintsy mifanakaiky ka ny mpiandraikitra no mandamina ny beazina. Atao izay hahazoana aina sy tory.

- **Ny sakafo:** Misy ny iraisan'ny tafika manontolo fandrahoana sy fisakafoana fa misy koa ho an'ny tarika tsirairay. Toerana milamina sy mahafinaritra mampazoto homana ireo toerana ireo satria isan'ny manampy ny ankizy hanome lanja sy hasina ny sakafo.

- **Ny fahadiovana: izany hoe:** fisasana, lava-pako, dia isan-tarika. Momba ny lava-piringa kosa, raha mihoatra ny roapolo ny mpilasy dia manorina roa. Iankinan'ny fahasalamana ny fahadiovana sady ahazoana fahamendrehana koa.

- **famoriana, fivoriana:** toerana malalaka fananganana saina sy filazam-baovao mazàna eo am-povoan'ny toeram-pilasiana no fanaovana famoriana, azo anaovana afon-dasy na aritory ho an'ny tafika koa eo. Ny isan-tarika kosa samy manana ny toeram-pivoriany avy, ny toerana fisakafoanana azo atao fivoriana ihany koa amin'ny fotoana fanaovana azy.

- **Ny fivavahana:** Ny toerana ivavahana kosa dia misy ho an'ny tarika ary misy ho an'ny tafika. Toerana azon'ny mpilasy aleha handinihany tena na hakany saina eo, toerana fanaovana lamesa ihany koa, noho izany atao milamina tsara.

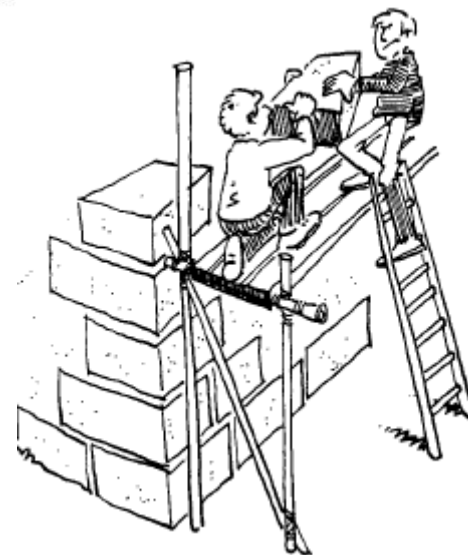

Kisary ahitana toeram-pilasiana iray

Asa ho an'ny fiaraha-monina : afaka manao asa soa ho an'ny mponina ny Antily milasy. Amin'izay dia ny Antily irery no manao ny asa ary omena ny fiaraha monina ny vokatra. Afaka manentana ny mponina koa izy hiaraka hanatanteraka asa fampivoarana iombonana ohatra tata-drano na lava-pako izay hijanona ho an'ny fokonolona ary iarahana manatontosa aminy.

Ny afon-dasy: indray mandeha mandritra ny lasy no anaovana azy . Azo anasana olona raha tiana.

Ohatra lalao lehibe Sampana mpamakilay

Toe-javatra iaingana: toerana be vato no ilasiana, misy tendrombohitra fanaovan'ny distrika “dia mivavaka” tsy lavitra eo. Misy skoto mahay mpipai-bato fa misy mbola tsy nanao mihitsy hatramin'izay.

Maniry ny hianika tendrombohitra ny ankizy, mandamina ny lahasa kosa ny mpiandraikitra. Ny fizotran'ny lalao lehibe vokatr'izany no atolotra eto.

Faharetany: adiny 8 na iray andro:

Fepetra: -efa mitondra sakafo ny mpiandraikitra hovanatin'ny ankizy any an-toerana.

-Iasana avokoa ny seha-pibeazana rehetra

Loha hevitra: Ny asan-tanako no atolotra

Dingana1: mamory ireo fitaovana sy akora: tsongondia eran'ny tanàna no itadiavana sy amorian'ny tarika tsirairay ny fitaovana ilaina sy vato hopehana. (nanomana ny mpiandraikitra)

Dingana 2: mizotra any amin'ny toerana anatanterahana ny asa: mampiasa saritany hianihana tendrombohitra miaraka amin'ireo fitaovana sy akora ny isan-tarika. (tsy ny lala-mahazatra no aleha)

Dingana 3: mipai-bato: rehefa tonga any an-tampon-tendrombohitra dia omena toro marika ny Antily: samy manao sary pehina amin'ny vato ny isan-tarika na famantarana Antilin'i Madagasikara (croix de poche) na “fleur de lys” na sary hafa...hapetraka eo amin'ny toerana fanaovana fotoam-pivavahana.

Dingana 4: atsangana eo amin'ny toerana fanaovan'ny distrika “dia mivavaka” ireo, atolotra ho fiderana an'Andriamanitra. (efa nierana tamin'ny môpera).

Dingana 5: manao fotoam-pivavahana ny tafika.

Feno hira ny lalana fodiana.

Ny lava-piringa

-Ora vitsy aorian'ny ahatongavana dia tsy maintsy azo ampiasaina ny lava-piringa. Lavidavitra ny toerana misy ny fatoriana sy fisakafoana nefa tsy saro-dalana no anorenana azy.

Kendrena koa ny rivotra tsy hitondra ny fofona. Asiana rindrina sy tafo ravinkazo na gony hiarovana amin'ny orana, ny rivotra sy masoandro. Asio famantarana hoe misy olona ihany koa ary fasiana taratasy fifirana na toerana fasiana rano.

-80 sm ny halavan'ny lavaka 30 sm, ny sakany ary 50 sm ny halaliny raha kely indrindra. Asiana vato na hazo fametrahana tongotra ny sisin'ny lavaka.

-Zaro hanasa tanana amin'ny savony ny beazina isaky ny avy mivoaka ao.

-Isan'andro fafazo vovo-tsavony, na vovok'arina, na vovoka ny maloto hanalana ny fofona, hampiletsy ny maloto, sy hiarovana amin'ny lalitra.

-Raha vao mihoatra ny 20 ny mpilasy dia tsy maintsy asiana lava-piringa roa.

-Totofy tsara ny lavaka alohan'ny handaozana ny toeram-pilasiana.

Ny fotoana

Fanajana ny tena sy fanajana olona ny fanajana fotoana. Fanabeazana ny ankizy hanana toetra matotra ny fanazarana azy hanaja fotoana. Sehatra afahana manatanteraka izany ny lasy.

Ny fotoana filasiana

Ny faritana voalohany dia ny fotoana hiaingana sy hodia. Tsy maintsy mandritra ny vakansy lehibe ny lasy fa anjaran'ny tafika ny mametra ny andro ilasiana araka:

- izay mahafaka ny tafika,
- ny zara taonan'ny sampana hilasy
- ny zakan'ny mpitarika (ny fiofanana vitany sy ny traikefany)
- ny mahafa-po ny ankizy (ny hetaheta amam-pilany)
- ny zakan'ny hoenti-manana.

Ny fandaharam-potoana

Tokony hisy fandaharam-potoana mazava mora arahina tsara mandritra ny fotoana hilasiana. Ny fifohazana sy ny fatoriana, ny fidiovana sy ny sakafo fa indrindra ny fotoana fivavahana sy ny filan-kevitra dia tsy tokony hiova fa atao amin'ny fotoana sy toerana raikitra. Arofanina manamora ny fandaharam-potoana ireny sady manamora koa ny fitantanana ny lasy.

Tandremo tsy hitatra ny aritory na afon-dasy ka hanimbina ny fotoana fatoriana, tandremo koa ny ankizy tsy ho varian-dresaka ka hanakotaba ny hafa te hatory. Sarobidy ny torimaso indrindra any an-dasy satria misy asa vatana atao na ho an'ny mpitantana ny lasy aza.

Ny vokatry hotratrarin'ny lasy kosa no manome ireo lahasa manavaka ny andro tsirairay: fitsidihana, na fikarohana, asa soa ho an'ny fokonolona na asa fampivoarana iombonana, ady baolina na afon-dasy.

Antitranterina fa arofanina ny fandaharam-potoana fa tsy andevozin'ny fandaharam-potoana akory isika: mety hisy toejavatra manakana ny fanatanterahana lahasa iray, tsy avela hanimba saina izany.

Ny tsy fisian' ny fandaharam-potoana kosa dia mahatonga

Ny lahasa

Voabango amin'ny teny hoe: “ lahasa “ ny atao rehetra mandritra ny lasy fa avahana ihany ny filan-kevitra isan'ambaratonga, ny fanorenana, ny lalao lehibe ireo asa ho an'ny fiaraha monina ary ny afon-dasy sy aritory.

Ny hira: “asa atao an-kira toa vita tsy natao”. tokony ho feno hira ny lasy, manampy amin'izany ny bokin-kira, hanamafisana ny efa hay ary hianarana ny vaovao. Kendreo anefa tsy hogahoga fotsiny no atao betsaka fa mba hira misy heviny sy manentana ny ankizy.

Ny lalao: Misy ireo lalao madinika toa mamazivazy hamenoana ny fotoana banga na anelanelanana ny lahasa hafa. Eo am-piandrasana vary ho masaka na ho an'ireo nahavita lahasa alohan'ny namany dia tsy avela tsy hanan-katao ny ankizy fa ampilalaovina. Lalao maivamaivana manala havizanana nefa natao koa hanabeazana.

Ny lalao lehibe: lahasa maromaro misy lohahevitra mitantana ary vokatry hotratrarina ara-panabeazana ny lalao lehibe. Ny lalao lehibe no afahana indrindra manatanteraka ny teti-pibeazan'ny fikambanana. Samy manana ny manavaka azy araka izany ny lalao lehibe isan-tsampana ary any an-dasy no tena azo ivalamparana. Tsy maintsy misy lalao lehibe iray raha kely ny lasy ary maharitra eo amin'ny manontolo andro raha fohy indrindra.

5 Ny fanentanana

Lasy mavitrika feno fifaliana no tanjona. Ny fanentanana no manome aina sy hery ny lasy koa tsy maintsy kendrena ho tomombana. Fomba fanentanana ny lasy ny fifandraisana, ny lahasa isan-karazany, ary ny filan-kevitra.

Ny fifandraisana: izany hoe Filazam-baovao, toro marika sy fanazavana, resadresaka Omen'

- ny mpitarika ny lasy ho an'ny mpilasy
- ny mpilasy ho an'ny mpitarika ny lasy
- ny mpilasy ho an'ny mpilasy ihany
- ny mpilasy rehetra ho an'ny olona manodidina
- ny olona manodidina ho an'ny mpilasy

Azo ampiasaina: ny resaka mazava mora raisina, ny kabary, ny filazana am-bava na an-tsoratra, ny sary, ny morse, ny tsongo dia ..

Tsongo dia
Morse
Sary
<i>(Jereo Tovan'ny bok)</i>

Hakingana amin'ny fifandraisana ny fahaizana mampifanentana ny tiana holazaina amin'ny olona, ny toejavatra sy ny fitaovana eo am-pelantanana. Mety ohatra raha kabary no isaorana ny mponina nandray antsika fa morse kosa no iantsoana hisakafo. Ifanarahana hatrany ny atao rehetra hanamora ny fizotran'ny lasy sy hanalavirana ny romoromo. Ny filankevitra no fitaovana mahomby indrindra amin'ny fifandraisana eo amin'ny samy mpilasy. Tandremo ny fifandraisana fa:

“Mpisakaiza tsy mifamarafara, hono, ady no isarahana”

lasy baranahiny mahasorena.

Fandaharam-potoana mandritra ny andro iray any an-dasy iray Voasoritsoritra izay ny mety ho endriky ny lasy: fiainana tsotra

Andro	Ora	lahasa	Tompon'andraikitra	Mpanatanteraka
A L A T S I N A I N Y	5	Fifohazana, misasa, miala vokina	Lohan-tarika	Tarika
	6	Sakafo maraina	Lohan-tarika	Tarika
	7	Famoriana: Fananganan-tsaina Fotoam-pivavahana Filazana vaovao Fandaharam-potoana	Filohan'ny lasy	Tafika
	7ora sy 30'	Fanorenana	Lohan-tarika	Tarika
	11	Mahandro	Filohan'ny lasy	Mpitarika ny lasy
	12	Sakafo	Lohan-tarika	Tarika
	2	Tohin'ny fanorenana	Lohan-tarika	Tarika
	5	Filan-kevitra ny tarika	Lohan-tarika	Tarika
	5- 30'	Filan-kevitra ny lasy	Filohan'ny lasy	Mpitarika ny lasy 2 sy lohan-tarika sy ny solon-doha tarika
	5	Mahandro	Lohan-tarika	Tarika
	6	Sakafo	Lohan-tarika	Tarika
	7-30'	Aritory	Filohan'ny lasy	Tafika
	8-30'	Maty afo	Lohan-tarika	Tafika

fa milamina natao hankafizana ny zavaboary nefa fiainana tsy mahazatra ny maro ka mila antoka hahalavorary azy.

3 Ny antoky ny “Lasy”

3_1 Ny fandriampahalemana

-Ny fiainana ao anatin'ny lasy

Raha tsy manan-katao ny ankizy izany hoe: tsy ampy na tsy mahaliana ny lahasa dia milamila kisa izy ka sarotra amin'izay ny mitantana ny lasy. Araka izany ny fahaizana misafidy ny lahasa dia miantoka ny firindran'ny fiainana ao an-dasy. Ny fitantanana sy fanentana ireny ho ara-drariny kosa dia manalavitra ny disadisa eo amin'ny beazina. Ny adiady anefa tsy misaraka amin'ny ankizy: raha mitranga izany dia eo ny filan-kevitra afaka mamaha ny olana, eo koa no anehoan'ny mpiandraikitra ny fahaizany mitantana disadisa.

Fa ny fifampifehezana mazava dia isan'ny miantoka fiaraha monina tsy misy raorao. Fifampifehezana eken'ny rehetra satria mazava aminy ny antony ary nandray anjara tamin'ny nandrafetana azy izy. Ho fanamarihana fa ekeny ny fifampifehezana dia soratana mazava eny amin'ny zoron'ny tarika ireny ary soniavin'ny iray tarika.

Ohatra fifampifehezana an-dasy:

Didy folo ao an-dasy:

- 1 Mavitrika aho mifoha, vonona hiala vonkona.
- 2 Milamina tsy misy kianina na fitafy na ny trano.
- 3 Mijijy ny fanamiana raha hiatrika saina, lamesa, filan-kevitra.
- 4 Ny fahadiovana hajaina, ny fitaovana kajiana.
- 5 Na ny maloto na ny fako misy toerany avokoa.
- 6 Ara-potoana ny raharaha, tonga avy hatrany raha antsoina.
- 7 Zoron'ny olona hajaina: tsy hidirana raha tsy miera.
- 8 Ny vahiny any ivelany, ferana ny fitsidihany.
- 9 Miera koa araka izany raha hivoaka ny lasy.
- 10 Fahanginana hanjaka raha maty afo amin'ny alina.

Mpanampy ny filohan'ny lasy

Raha vao misy mpilasy 12 ka hatramin'ny 16 dia tsy maintsy misy mpanampy ny mpitarika ny lasy: mahazo fahefana araka ny fitsipika ato amin'ny Antily (vita velirano, manana karatra, nahalao vatom-panorenana nahavita ketsa) ifanarahana amin'ny filohan'ny lasy ny andraikiny ao an-dasy.

Ray sy zoky am-panahy

Miara-miasa amin'ny mpitarika ny lasy ny RAP na ZAP (jereo ny bokin'ny RAP ZAP)

Satria iray fileovana ny RAP sy ny mpitarika ny lasy dia tsy maintsy miara-manomana ny lasy izy ireo. Raha tsy afa-milasy kosa izy dia azo atao ny mifandamina amin'ny any an-toerana momba ny lamesa na fotoam-pivavahana. Tsara kosa raha mitsidika any an-dasy tsindraindray ny ZAP na RAP ka ny fanatrehany ny filankevitry ny lasy no zava-dehibe indrindra tsy maintsy vonjeny.

Rarana

- Ny milasy tsy mahazo lalana tamin'ny tompon'andraikitra
- Ny lasim-pivondronana na sampana roa samy hafa na mihoatra miara-milasy
- Ny milasy tsy mahalao vatom-panorenana.
- Ny itarihan'ny tonia na mpiandraikitra tsy vita velirano na tsy ampy fiofanana lasy.
- Ny mitondra ankizy manana aretina tsy nahazo lalana tamin'ny dokotera milasy.

4_6 Ny tompon'andraikitra ny lasy

Ny filohan'ny lasy

Mpiandraikitra iray, vita velirano, nahaloha vatom-panorenana, nahavita fiofanana Salohimbary ka nomena fahefana araka ny fitsipika ato amin'ny Antilin'I Madagasikara, no tompon'andraikitra voalohany ao an-dasy ka antsoina hoe "Filohan'ny lasy".

Raha toa ka tsy mahafeno izany fepetra izany ny mpiandraikitra ny tafika handeha hilasy dia azo atao ny miantso ny filohan'ny sampana na Mpiandraikitra hafa (tonia, filoha) hitarika na hiantoka ny lasy.

Amin'izay dia miaraka manomana izy ireo, ary tsy maintsy mpanampy io mpitarika io any an-dasy ny mpiandraikitra ny tafika mbola tsy nahafeno ny fepetra.

Ho an'ny sampana zokiny (mpamakilay, mpiandalana) dia azo atao ny mandefa ny sokajy hilasy irery, tsy mihoatra ny telo andro ka ny loha tarika efa za-draharaha no mitarika ny lasy.

Ny mpiantoka ny lasy

Misy mpiantoka mandrakariva ny lasy: vita velirano sy tsara fiofanana (fara faharatsiny salohimbary) ny mpiantoka ny lasy. Tsy maintsy tompon'andraikitra voatendry sy nahazo fahefana vao mahazo miantoka lasy iray.

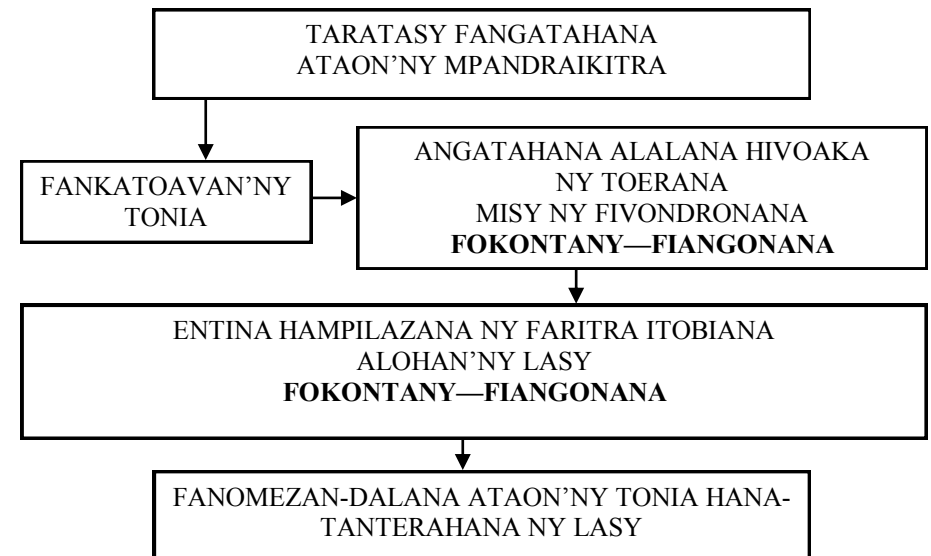
Mety ho ny filohan'ny lasy ihany no mpiantoka ny lasy nefa mety ho olona hafa ihany koa. Tsy voatery ho any an-dasy koa ny mpiantoka ny lasy. Tsy mainsy manaraka tsara ny fanomanana ny lasy izy, mahafantatra ny mombamomba ny lasy rehetra sy ny fizotrany satria mahazo tatitry ny lasy na dia tsy tany an-toerana aza. Izy no miantoka fa tomombana ny fiomanana ary azo antoka fa ho tanteraka soa aman-tsara ny lasy.

-Ny fifandraisana amin'ny any ivelany

Mazana raha fantatra ny tompon'ny toerana ilasiana dia fanaony eo amin'ny fifampiraharaha ny milazalaza momba ny manodidina sy ny zavatra tokony hatao mba tsy hisian'ny mpanelingelina. Raha akaiky koa ny mpitandro filaminana dia milamina kokoa ny saina. Tsara araka izany ny mifandray amin'ireo manam-pahefana na eo amin'ny paroasy, na ara-panjakana, na ara-piaraha-monina.

Toy izao ny fizotran'ny filazana sy fangatahana:

3_2 Ny aro loza

Ny fifidianana ny toerana ilasiana mba ho lavitra ny antsana na rano mahery, ny fitandremana ny afo, dia efa antoka amin'ny mety ho loza. Raha sendra ny tsy ampoizina anefa dia manana mpiantoka ny loza ny fikambanana. Tsy maintsy nahaloha ny vatomanorenana kosa sady mahafeno ny fanambarana ny loza nihatra vao mahazo tombontsoa avy amin'izany ny mpilasy.

Toy izao ary ny fanao amin'izany:

Taratasy Filazana Loza mihatra (Déclaration d'accident)		
Anarana (ilay niharan-doza) :		
Fanampiny :		
Teraka tamin'ny :		
Anaran'ny Ray :		
Anaran'ny Reny :		
Adiresin'ny Ray Aman-dReny :		
Karazan'ilay loza :		
Filazalazana tsotsotra ny fahavoazana sy ny vokatry ny loza (ampiarahana amin'ny Certificat Médical raha tsy misy fiantraikany homarihina asio ity soratra ity « <i>transmis pour ordre</i> ») :		
Toerana sy andro ary ora nitrangan'ny loza :		
Karazana lahasa natao :		
Antonantony nitrangan'ny loza :		
Laharan'ny karatra antily :		
Laharan'ny timbre assurance :		
Sampana :	Tafika :	Fivondronana :
Anaran'ny Mpiandraikitra ny Lasy (na lahasa hafa) :		
Adiresiny :		
Anaran'ny mpiantoky ny lasy sy ny adiresiny :		
Hopitaly nitrondrana azy (Anarana sy adiresy) :		
Anarana sy adiresin'ireo vavolombelona nahita :		
Natao teto : Androany faha,		
Sonia : Fanamarinan'ny FOIBE		
Ny Mpiantoka	Mpiandraikitra	ANTILIN'I
MADAGASIKARA		
Anarana sy adiresin'ny Dokotera nitsabo :		
Antananarivo faha,		
*Tsy maintsy tonga any amin'ny Foibe, alohan'ny 24 ora aorian'ny nitrangan'ny loza ity taratasy ity		

ANDRO	I	II	III	IV	V
Lahasa mafy					
Sakafo maraina					
Sakafo antoandro					
Ody ambavafo					
Sakafo hariva					

4_5 Momba ny fitaovana

fitanisana ny fitaovana:

Raha misy fitaovana iombonana dia izay tompon'andraikitra ihany no afaka mamoka azy. Ireto kosa ny fitaovana fototra ilain'ny mpilasy:

Ara-ponenana : tady, famaky, antsy be, kojakojam-pilasiana samihafa.

Ara-panabeazana: fanamiana, akanjo fiarovana amin'ny asa, kiriroka, saina (firenena, fikambanana), bokim-pivavahana, kilalao, saron-tava, taratasy, hety.... arakaraka ny lahasa hatao.

Ara-pitantanana : vilany, cuvette, seu, jiro, vary sy ny sakafo azo vidiana mialoha, Angady, Panneaux ...

Fitantanana fitaovana

DATY NANDRAISANA	ANARAN' NY ENTANA	TOETRAN' NY ENTANA	MPANDRAY		
			Anarana	Sokajy	Sonia

Miverina any amin'ny tompon'andraikitra mialohan'ny fodiana ny fitaovana nalaina rehetra ka : Madio ary Milamina.

Kahiem-bola : hanoratana ny vola mivoaka isan'andro ao an-dasy

Andro namoaham- bola	Toerana nividiana ny entana	Totaliny	ANTONY NAMOAHAM-BOLA						
			SAKAFO			HAFA			
			V a r y	L a o k a	S a m i h a f a	F a n f o d y	F i a t e r a	F i t o v a n a	S a m i h a f a

4_4 Fitsinjarana sakafo isan'andro

Ain'ny lasy ny sakafo ka tokony ho ara-potoana, ampy sy madio izany hoe: ara-pahasalamana. Ny mpiandraikitra ny fividianana sy ny fandrahoana sakafo dia tokony ho efa za-draharaha ka tsy maintsy mahay:

- Mampifanaraka ny teti-bola amin'ny fandaniana momba ny sakafo
- Mampihatra ny sakafo ara-pahasalamana.
- Mahavita sakafo mampazoto homana sy mahafapo ny mpilasy.
- Mampifanentana ny lahasa atao isan'andro ao an-dasy amin'ny fitsinjarana ny sakafo
- Mahavita ny nahandro ara-potoana, na mizara ny hani-manta araka ny fotoana hahamasahan'ny tarika azy

3_3 Ny fahasalamana

Momba ny fanafody

Efa nozahana fahasalamana ary nahazo lalana avy amin'ny dokotera ny mpilasy vao mandeha. Raha misy fanafody tsy maintsy manaraka azy dia tandremana tsara ny momba izany ary fotorana tsara sao mety hanakana azy tsy hilasy izay mahazo azy.

Ny vonjy taitra:

Antoka lehibe ho an'ny lasy ny fisian'ny olona mahay vonjy taitra ao an-dasy. Nefa ny mpiandraikitra koa na dia tsy dokotera na mpitsabo aza dia tsy maintsy mahalala ireo fihetsika tsy maintsy atao amin'ny toejavatra samihafa: raha misy maratra na may na folaka na dibo-drano. Tokony hahafantatra ny fanafody sy ny fatrany raha sendra aretina mpahazo andavan'andro toy ny aretin'andoha na tsy mahalevon-kanina. Tsy maintsy entina any amin'ny dokotera kosa ny marary raha hita fa tsy vita ao an-toerana ny mahazo azy.

Kotram-pahasalamana:

Ny tafika milasy dia tokony hitondra kotram-pahasalamana avokoa. Misy ody fery, ody may, menaka mafana ody folaka, ody an-doha, ody kibo, ody tazo, fitsapana hafanana, hety kely, fono ratra (*bande de gaze na sparadrap*), fono folaka (*bande de crêpe na lamba efa-joro 1m²*) fara faharatsiny. Iaina koa ny fanadiovana rano fisotro sy fiarovana amin'ny moka. Vata kely maivana fa mafy tsara tsy tanteraky ny hamandoana no hametrahana ireo. Apetaka amin'ny sarony taratasy misy ny anrana na laharan-tarobin'ny toeram-pitsaboana akaiky na dokotera azo antsoina raha sanatria misy marary.

RAHA MISY LOZA

-Atreho aloha ny loza amin'ny famonjena sy ny fisorohana ny loza hafa mety aterak'izay efa miseho.

-Fenoy ny antontan-taratasy milaza ny loza mihatra (declaration d'accident) atao telo mitovy ka ny iray tazonin'ny Mpitarika lasy, ny roa alefa any amin'ny Foibe Antily. Tsy misy hatak'andro mihitsy ny fandefasana azy fa raha diso aoriana dia mety tsy hoekena intsony.

-Ny vola lany rehetra dia atao faktiora amin'ny anaran'ny Antilin'I Madagasikara mba hangatahana famerenam-bola any amin'ny "orinasa mpiantoka" ny fikambanana AIM.

-Manoratra any amin'ny mpiantoka ny lasy (raha tsy nilasy izy) izay hiresaka amin'ny Ray aman-dRenin'ilay ankizy na zatovo voan'ny loza.

-Rehefa tena goavana ny loza dia ampandrenesina haingana dia haingana mihitsy (telephone, telegrama...) ny mpiantoka ny lasy sy ny Ray aman-dReny, ny foibe, ny mpitandro ny filaminana, ny komitim-pokontany.

"Izay tsara antoka hono naman'ny vonona".

Zava-dehibe ny mampahafantatra ny ray aman-dreny sy ny tompon'andraikitra ny fikambanana ny mahatomombana ireo voalaza rehetra ireo mba hitokisany ka hanomezany lalana ny mpilasy hanatontosany ny fikasany.

4 NY FITANTANANA NY LASY

Mahomby ny lasy tsara tantana. Traikefa lehibe ho an'ny mpiandraikitra ny fitantanana ny lasy. Manofana azy hiatrika ny tontolon'ny asa ary manazatra azy hiatrika andraikitra izany. Ankizy 20 no tantanana mandritra ny herinandro. Nitokisan'ny ray aman-dreny sy ny fikambanana ireo mpiandraikitra ireo ka tsy maintsy manao izay tratan'ny ainy hanatontosana izany andraikitra lehibe izany. Fomba ilaina amin'izany no atolotra manaraka eto.

4_2 Fitsidihana ny toeram-pilasiana

Ho fanohizana ny dingana voalohany ara-taratasy dia tsy maintsy mitsidika any an-toerana mialohan'ny hilasiana ny tompon'andraikitra ny lasy. Jereny amin'izany ny rano, ny tsena, ny hakana kitay sy hazo fa indrindra ny toerana hilasiana. Tsidihany koa ireo manam-pahefana isan-tokony eo amin'ny fiangonana, ny fiaraha-monina sy fanjakana ka hamafisiny ny momba ny fiaviany izy ireo hiomanany.

4_3 Ny antontan-taratasy fitantanana.

Manamora ny fitantanana ny lasy ny fanana, ny fitahirizana ary ny fandaminana ireto taratasy ireto:

- ☐ Ny taratasy nalefa sy ny valin'ny taratasy rehetra momba ny fangatahan-dalana hilasy.
- ☐ Ny anaran'ny ankizy mpilasy voamarina fa nahaloha vatom-panorenanana sy vita fizaham-pahasalamana
- ☐ Ny anaran'ny ekipa mpitarika ny lasy sy ny fiofanana vitany.
- ☐ Ny teti-bola
- ☐ Kahiem-bola hanoratana ny vola miditra sy mivoaka rehetra.
- ☐ Ny fitsinjarana ny sakafo isan'andro (Tandremo ny sakafo fady na tsy zakan'ny mpilasy).
- ☐ Ny fitantanana ny fitaovana iombonana ao an-dasy.
- ☐ Ny anaran'ireo ankizy na tanora narary nandritra ny lasy sy fanaraha-maso nataon'ny mpitsabo sy ny tompon'andraikitra ny lasy.
- ☐ Ny fifampifehezana ao an-dasy:
- ☐ Ny fifandraisana amin'ny tompon'andraikitra ny fitandroana ny filaminana ao an-toerana
- ☐ Ny fifandraisana amin'ny tompon'andraikitra ny fiarovana ny tontolo iainana ao an-toerana
- ☐ Ny filazana ny loza

Ireto avy izany taratasy fangatahana izany:

Mialohan'ny lasy

-Fangatahana hilasy amin'ny fikambanana roa voalana alohan'ny lasy raha ela ka ireto avy no andefasana ny fangatahana:

-Foibe ho an'ny diosezy

-Diosezy ho an'ny faritra

-Filohan'ny faritra sy tonia ho an'ny tafika

-Tonia sy mpiandraikitra sy raha tarika no hilasy

Andefasana dika mitovy ny taratasy fangatahana sy ny valiny ny filohan'ny faritra na / sy diosezy na / sy tonia any amin'ny toerana hilasiana.

-Fangatahana hilasy amin'ny manam-pahefana any an-toerana

-Ho an'ny ankizy tsy ampy taona rehetra dia angatahan-dalana ny Ray aman-dReny vao mitondra azy hilasy

-Angatahana ny fanamarinam-pahasalamana ho an'ny ankizy sy ny tanora hilasy

-Ampandrenesina ny Pretra tompom-paritany, na ny Curé any amin'ny Distrika, na Paroasy sy ny Katesista, na ny Inspecteur, na ny komitim-piangonana, arakaraka ny fitantanam-piangonana any amin'ny toerana hilasiana.

Aorian'ny lasy

-ny tatitry ny lasy alefa any amin'ny tompon'andraikitra ato amin'ny Antily nanome lalana hilasiana

-ny tondron'ny mpilasy sy ny tomban'ezaka momba azy.

-ny tondron'ny toerana nilasiana.

-ny fisaorana ny ray aman-dreny ka ambara azy ny tomban'ezaka nataon'ny zanany tany an-dasy raha ilaina

Alamina sy tahirizina ny dika mitovy natao tamin'ireo tatatasy nalefa sy ny valiny ka marihina ny andro nandefasana na nandraisana azy

4_1 Ireo fangatahana

Isaky ny mandefa taratasy momba ny lasy ny mpitarika lasy dia tsy maintsy mampahafantatra ny momba ny **tafika** hilasy :

-ny mpitarika ny lasy sy ny fiofanana vitany

-ny beazina hilasy: mpikambana nahaloha vatompanorenana nahavita fizaham-pahasalamana

-ny toerana (nahazoana lalana)

-ny fotoana hilasiana

Antilin'i Madagasikara		
Fivondronana..... faha.....	Anio	
Lah:.....		
Ho an'ny filohan'ny faritra.....		
Antony: fangatahan-dalana hilasy		
<p>Miarahaba anao amim-pirahalalana antily izaho mpiandraikitra ny sampana Ato amin'ny fivondronana faha.... Eto..... ary mangata-dalana aminao mba hilasy any amin'ny.....</p> <p>Rehefa niomana nandritra ny taona izahay dia mihevitra fa vonona hilasy araka ny fomba amam-panao antily.</p> <p>Toy izao ny momba ny tafika hilasy:</p> <p>Ny mpiandraikitra 1° izay hitarika ny lasy: Ra..... nahavita fiofanana dingana Salohimbary tamin'ny ...</p> <p>Ny mpiandraikitra 2° izay hanampy ahy: Ra..... nahavita fiofanana dingana Ketsa tamin'ny....</p> <p>Ireto kosa ny beazina izay samy nahaloha vatom-panorenana avokoa ary hozahana fahasalamana:</p>		
Anarana	Teraka ny	Karatra faha
Tarika		
Rakoto Paul	3 avrily 1993	0001
Ra....		
Manantena ny fanekenao ny fangatahanay mba hamaliana ny hetaheta amam-pilan'ireo beazina ato amin'ny tafika izahay ary misaoatra anao mialoha		
Ny mpiandraikitra		
Rabe Pierre		
Nandefasana dika mitovy:	Ny Curé ☑	Ny RAP sy ZAP ☑
	Ny SAIM ☑	Ny tonia ☑